

Vladni tepci, ki ne razumejo logistike – kot posla

Prof. dr. J. P. Damijan, 7.12.2016 - blog

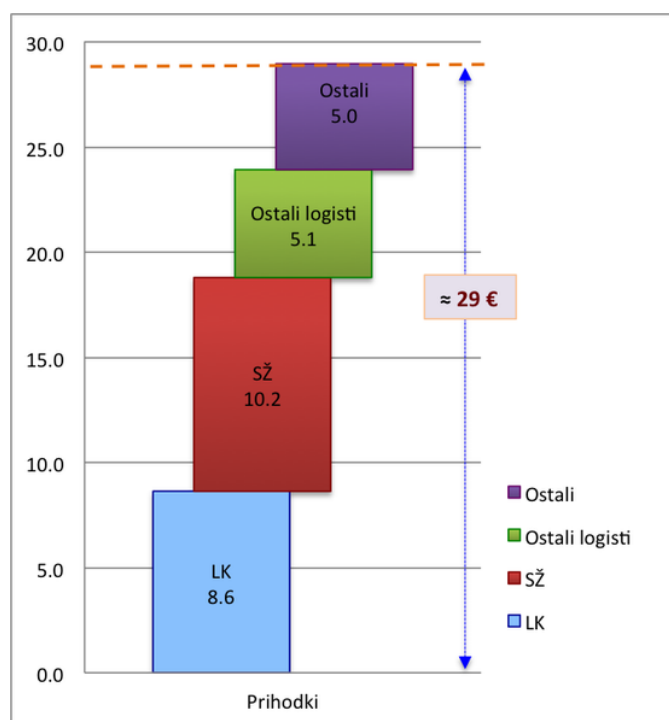
V ponedeljek je bilo v Bruslju redno srečanje predstavnikov držav ob Baltsko-Jadranskem koridorju (BAC), kjer je koordinator (Evropska komisija) predstavil dosednji napredek pri izgradnji povsem novega Ten-T koridorja, ki so ga leta 2008 zlobirali Avstrijci. Sedaj na koridorju, ki povezuje Ravenno z Gdanskom (in se širi proti Baltskim državam) poteka 250 projektov, ki naj bi železniške povezave uredili na raven Ten-T standardov. Vrednost zaključenih projektov je 5.5 milijard €, trenutno poteka za 36 milijard € investicij, do leta 2030 naj bi bilo dokončano 532 projektov v skupni vrednosti 70 milijard €. Bilo je tudi rečeno, da bo Avstrija svoja dva največja projekta, zaradi katerih je tudi zlobirala nastanek novega koridorja in obvoz okrog Slovenije (predor Semmering in Koralska proga med Gradcem in Celovcem), v skupni vrednosti 8.5 milijard €, dokončala po načrtu in bosta začela obratovati leta 2023 oziroma 2026.

Vse to ni nič posebnega, posamezne države pač razumejo pomen železniške infrastrukture in so vanjo pripravljene – zgolj na BAC koridorju – vložiti 70 milijard €. Razlog, da to sploh pišem, je v odnosu slovenskih vladnih predstavnikov do teh zadev. Eno izmed glavnih ozkih grl na tem koridorju je namreč slaba železniška povezava med Koprno in Divačo oziroma manjkajoči drugi tir. No, naši vladni predstavniki na teh srečanjih evropskim kolegom razlagajo, da *‘v bistvu Slovenija tega drugega tira ne potrebuje, zase potrebuje le 30% njegovih kapacitet, preostalih 70% kapacitet je namenjeno za transport do ostalih držav, zato bi te morale biti zainteresirane za gradnjo drugega tira’*. Se ne hecam.

Nekaj tako bedastega lahko izjavi samo popolni bebec ali nekdo, ki čisto nič ne razume transportne infrastrukture in logistike. Kot razvojnega stimulansa in kot posla.

Infrastrukture nobena država ne gradi za to, da pač tam je in da se neko blago pač prevaža sem in tja po njej, če že mora, pač pa (ob okoljskih in drugih motivih) predvsem zato, da (1) z njo omogoči razvoj in delovna mesta industrijskim in storitvenim podjetjem in celim dejavnostim, ki se locirajo ob transportnih žilah, in (2) da omogoči logističnim podjetjem, da na tej infrastrukturi delajo posel, ustvarjajo delovna mesta in posredno fiskalne prihodke za proračun.

Slovenski vladni tepci preprosto ne razumejo spodnje slike, ki sem jim jo sicer že nekajkrat pokazal: z vsako tono blaga, ki pride v koprsko pristanišče in se nato prepelje čez slovensko ozemlje, dobrih 400 slovenskih logističnih podjetij zasluži približno 29 evrov. In z vsako tono, ki ne pride v koprsko pristanišče, ampak se bo zaradi slabe infrastrukture preusmerila v italijanska pristanišča in nato po Pontebbani in avstrijskem obvozu prepeljala naprej, slovenska logistična podjetja izgubijo 29 evrov, ker jih pač slovenska vlada podari italijanskim in avstrijskim logistom. Če to prevedete v dodano vrednost: z vsako izgubljeno tono, ki ne gre prek slovenskega ozemlja, slovenski logisti izgubijo okrog 13 evrov za plače in dobičke.

Slika: Veriga prihodkov za 1 tono pretovora v Luki Koper (v €).

Vir: Lastna slika na podlagi Ajpes podatkov

Si predstavljate, da avstrijski vladni predstavniki – predstavniki države, ki trenutno več kot 25 milijard € vlaga v železniško infrastrukturo – hodijo po Bruslju in vsem govoričijo: *‘eh, pa saj mi ne potrebujemo teh tirov, nam je dovolj ena tretjina in če želite voziti svoje blago čez našo državo, pač prispevajte dve tretjini sredstev za naložbe, sicer teh tirov pač ne bo’*?!? Si predstavljate kaj tako bebavega?

No, zato pa avstrijski in drugi vladni predstavniki, nasploh pa predstavniki Evropske komisije, tako čudno gledajo in zavijajo z očmi, ko jim kak naš vladni bebec (nek brezvezni uradnik, minister ali državni sekretar) kvasi takšne neumnosti. Ljudje božji, Avstrija je nekaj let lobirala kot zmešana v Bruslju in v vseh državah ob BAC koridorju, da je dobila lokalna politična pisma podpore in s tem zeleno luč ter žegen Bruslja, da je lahko čez Avstrijo potegnila povsem nov Baltsko – Jadranski železniški koridor!!! Kaj mislite, zakaj je to naredila? Ker je altruistična?!? Ker ne ve, kako bi sicer avstrijski vladni uradniki preganjali dolgčas?!? Prvič in primarno to delajo zato, da bo Avstrija lahko dolgoročno speljala transportne tokove med Azijo in Srednjo Evropo, ki bi sicer šli prek Slovenije in Hrvaške, na avstrijske tere in bodo njena logistična podjetja dolga desetletja služila z vsako tono, ki se bo prevažala gor in dol. Drugič, da si bo okrog 40% vseh teh vlaganj lahko pokrila z evropskimi sredstvi. In tretjič, ker je s tem za 20 let zagotovila posel avstrijskim gradbenim in drugim podjetjem, ki bodo gradila in opremljala železniške proge.

Zakaj nekaj tako preprostega ne razumejo slovenski vladni tepci? Ker so pač bebeci? Ja, ne boste verjeli, toda če ste imeli opravka z najvišjimi predstavniki naše vlade – od ministrov, državnih sekretarjev in direktorjev direktoriatov ter vse do predsednika vlade – dobite natanko ta vtis. Da so resnično malce intelektualno podhranjeni in jim čisto nič ni jasno. Pojma nimajo, zakaj so na svojih funkcijah. Razen, da se slikajo po medijih in se medijo v njihovih trenutkih slave in ugleda.

Vendar ni vse v intelektualni podhranjenosti. Precejšen del odgovora se skriva tudi v zasebnih interesih. Mnogi med njimi so na svojih funkcijah natanko z razlogom, da se nekaj ne naredi, denimo izgradnja drugega tira oziroma da se izsili takšno financiranje njegove izgradnje, da bo zanjo treba podariti tujcem še slovenska logistična podjetja, njim pa bo kapnil kakšen evro v žep prek povezanih oseb.

Toda tudi v tej pokvarjenosti oziroma koruptivnosti na nivoju vaškega mešetarja se skriva intelektualna podhranjenost in omejenost. Gospodje raje danes omogočijo nekomu materialno korist in od njega dobijo nekaj fičnikov ter gredo nato v pozabo, kot da bi z dobrim delom ustvarili koristi za domače gospodarstvo in službe za ljudi, ki so jim na volitvah pomagali, da pridejo na te položaje, hkrati s tem pa sebi ustvarili ugled in omogočili dobro plačane službe še za dolga leta. Sedanjega mandata bo hitro konec in tisti fičniki, ki jih bodo dobili z ustvarjanjem materialnih koristi za tujce, bodo hitro pošli, nato pa bo začelo kruliti po želodcih.

Le kako, da se tega bedastega, kratkovidnega, bebavega pristopa ne spomnijo avstrijski vladni predstavniki? Le zakaj se oni ne spomnijo, da bi tujcem podarili svoja logistična podjetja in jim omogočili, da služijo na njihovi infrastrukturi? Zakaj avstrijski vladni predstavniki, ne glede na to, katere inkarnacije ali politične usmeritve so, želijo imeti kontrolo nad svojim infrastrukturnim omrežjem in zakaj želijo to kontrolo razširiti tudi na celotno regijo med Jadrantom, Srednjo Evropo in Črnim morjem? Zakaj avstrijski logisti kupujejo logiste v ostalih državah v regiji? Ker so inteligentni, imajo vizijo in ker imajo v sebi zgodovinski spomin na gospodarski imperializem nekdanje Avstro-Ogrske?

No, našim – najvišjim in tistim malo nižje – vladnim predstavnikom vsega tega manjka. Preden so prišli na te funkcije, ni bilo iz njih kaj prida, in ko bodo s teh funkcij odšli, se bodo tja tudi vrnili. V ničevost. Vmes pa zapravili strateške prednosti te države.

---

* Se opravičujem za eksplicitni in grobi jezik, vendar je včasih treba stvari poimenovati tako, kot so.